

Arbetsmarknadsutskottets betänkande

1977/78:7

med anledning av motion om bevakning av vissa lönefordringar i konkurs

Motionen

I motionen 1976/77:904 av Lars Ulander m. fl. (s) yrkas att riksdagen hos regeringen anhåller om förslag till ändring av lagen om statlig lönegaranti, så att verkställande och bekostande av efterbevakning ombesörjes av konkursförvaltaren för sådana fordringar som omfattas av den statliga lönegarantin.

Gällande bestämmelser

Konkurslagen innehåller en rad regler som har till syfte att fastställa fordringsägares rätt till utdelning i konkurs. Den grundläggande bestämmelsen innebär att en fordringsägare i en ordinär konkurs är skyldig att skriftligen bevaka sin fordran hos konkursdomaren. Bevakningen skall ha kommit konkursdomaren till handa inom viss tid (4–10 veckor) som kungörs i tidningarna i samband med konkursbeslutet. Fordringar som av någon anledning inte bevakats i rätt tid kan efterbevakas och därmed bli utdelningsberättigade. Vid efterbevakning uppkommer särskilda kostnader, i första hand för kungörelse av efterbevakningen. Sådana kostnader får efterbevakaren svara för.

För löne- och vissa andra fordringar som omfattas av lagen (1970:741) om statlig lönegaranti vid konkurs har bevakningsförfarandet förenklats för fordringsägarnas del. Konkursförvaltaren är skyldig att snarast efter konkursbeslutet underrätta länsstyrelsen, som svarar för utbetalning av lönegaranti-medel, om bl. a. lönefordringar som är klara. Förvaltaren lämnar kopia av underrättelsen till konkursdomaren och bevakar därigenom för arbetstagarnas räkning de berörda lönefordringarna. Arbetstagarna skall dessutom genast underrättas om bevakningen. En förutsättning för att den statliga lönegarantin skall gälla är, såvida inte s. k. fattigkonkurs föreligger, att fordringen är bevakad.

Utskottet

Lagen om statlig lönegaranti vid konkurs ändrades den 1 januari 1976 i syfte att ge arbetstagare snabbare betalning för lönefordringar. I samband därmed förenklades bevakningsförfarandet i konkurs genom att konkursförvaltaren ålades att för arbetstagares räkning bevaka fordran på lön under

uppsägningstid och annan fordran som omfattas av lönegarantin, allt under förutsättning att fordringen är klar. Fordran som inte är klar får arbetstagare bevakna på egen hand. Om bevakning görs i rätt tid uppkommer inte några särskilda kostnader för den bevakande. Däremot får en arbetstagare som har fordran på lön, liksom andra fordringsägare, vilka inte iakttar bevakningstiden och därför måste efterbevaka, betala kungörelsekostnader och ibland vissa andra kostnader för efterbevakningen.

Motionärerna anser att det inte är tillfredsställande att arbetstagare skall drabbas av kostnader för efterbevakning. Kostnaderna bör i stället betalas av lönegarantimedel och efterbevakningen fullgöras av konkursförvaltaren. I motionen yrkas att riksdagen skall begära förslag till lagändring av denna innebörd.

Som framgår av det anförda uppkommer särskilda kostnader för bevakning först om denna kommer till stånd efter den utsatta bevakningstiden. Om lönegarantimedel skall täcka sådana kostnader kommer det att gå ut över borgenärer, t. ex. leverantörer, som har fordringar med sämre förmånsrätt än lönefordringar. Staten träder nämligen in i arbetstagares rätt mot konkursgäldenär när det gäller utbetalda garantibelopp. Konsekvenser av detta slag kan inte utan vidare godtas, och utskottet kan därför inte biträda motionen.

Den aktualiserade frågan bör angripas på annat sätt. Effektivare information i konkurssituationer till anställda om regler för bevakning är ett sätt att undvika de påtalade extra kostnaderna. Det är också möjligt att problemet blir betydligt mindre i framtiden till följd av konkurslagskommitténs arbete. Kommittén har i maj i år lagt fram ett delbetänkande, Konkursförvaltning (SOU 1977:29), i vilket föreslås en ny, enklare handlägningsordning för mindre konkurser. Förslaget innebär bl. a. att bevakningsinstitutet avskaffas i sådana konkurser som beräknas utgöra 80 % av samtliga.

Med hänvisning till det anförda hemställer utskottet
att riksdagen avslår motionen 1976/77:904.

Stockholm den 25 oktober 1977

På arbetsmarknadsutskottets vägnar
ROLF WIRTÉN

Närvarande: Rolf Wirtén (fp), Bengt Fagerlund (s), Jan-Ivan Nilsson (c), Alf Wennerfors (m), Birger Nilsson (s), Gördis Hörnlund (s), Erik Johansson i Simrishamn (s), Filip Fridolfsson (m), Ingrid Ludvigsson (s), Arne Fransson (c), Bernt Nilsson (s), Anna-Greta Leijon (s), Rune Johnsson i Mölndal (c), Anna Wohlin-Andersson (c) och tredje vice talmannen Karl Erik Eriksson (fp).